

Mrykhina, O. B., Stoianovskyi, A. R., and Mirkunova, T. I. "Perspektyvy startap-kompanii u konteksti konkurento-spromozhnoho rozvytku ukrainskoho rynku vysokikh tekhnolohii" [Startup Companies Perspectives in the Context of Competitive Development of Ukrainian High Technologies Market]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 9 (2015): 215-225.

Pikul, V. S. "Shcho take startap?" [What Is a Startup?]. https://3222.ua/article/scho_take_startap.htm

"Razrabotka sistemy upravleniya riskami i kapitalom (VPODK)" [Development of a Risk and Capital Management System (ICAAP)]. <https://static.my-shop.ru/product/pdf/249/2488379.pdf>

Verbitska, I. I. "Ryzyk-menedzhment yak suchasna systema upravlinnia ryzykamy pidpriumnytskykh struktur" [Risk Management as a Modern Risk Management System of Enterprise Structures]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 5 (2013): 282-291.

УДК 334.722
JEL: D03; L20; L29

ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ХОЛІСТИЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ: КАТЕГОРІАЛЬНИЙ СИЛОГІЗМ

©2020 ЧОБИТОК В. І.

УДК 334.722
JEL: D03; L20; L29

Чобіток В. І. Інтелектуалізація управління холістичним розвитком підприємств: категоріальний силіогізм

Мета статті – формування категоріального силіогізму інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств у сучасних умовах. Визначено, що на сучасному етапі розвитку виникає проблема інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств, які адаптуються до змін екзогенних та ендогенних факторів. Для вирішення цієї проблеми використовувався апарат детермінованої оптимізації. Проте в ньому не враховується турбулентний вплив зовнішнього середовища, що не дозволяє знаходити оптимальні рішення. У зв'язку з цим, для підвищення ефективності управління холістичним розвитком підприємств і забезпечення адаптації до випадкових ситуацій, необхідно використовувати інструментарій інтелектуалізації. У результаті проведеного дослідження проаналізовано наукові напрями, пов'язані з інтелектуалізацією, управлінням і розвитком підприємств, а також холістичну парадигму, що формує категоріальний силіогізм інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств. Під цим слід розуміти процес цілеспрямованого та осмисленого впливу на об'єкти та системи шляхом удосконалення якісних і кількісних змін, що відбувається під впливом екзогенних і ендогенних факторів; спрямований на посилення використання інтелектуально-знаних активів підприємств; використовує інформаційно-комунікаційні технології. Цей процес продукує нові підходи до управління з метою досягнення цілей і максимізації результатів діяльності підприємства, забезпечення ефективного функціонування та розвитку.

Ключові слова: інтелектуалізація, управління підприємствами, розвиток підприємства, холістична парадигма, інтелектуалізація управління холістичним розвитком підприємств.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-463-472>

Рис.: 5. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 34.

Чобіток Вікторія Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

E-mail: vika_chobitok@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5272-388X>

УДК 334.722
JEL: D03; L20; L29

Чобіток В. І. Интеллектуализация управления холістическим развитием предприятий: категориальный силіогізм

Цель статьи – формирование категориального силіогізма интеллектуализации управления холістическим развитием предприятий в современных условиях. Определено, что на современном этапе развития возникает проблема интеллектуализации управления холістическим развитием предприятий, адаптирующимся к изменениям экзогенных и эндогенных факторов. Для решения этой проблемы использовался аппарат детерминированной оптимизации. Однако в нем не учитывается турбулентное влияние внешней среды, что не позволяет находить оптимальные решения. В связи с этим, для повышения эффективности управления холістическим развитием предприятий и обеспечения адаптации к случайным ситуациям, необходимо использовать инструментарий интеллектуализации. В результате проведенного исследования проанализированы научные направления, связанные с интеллектуализацией, управлением и развитием предприятий, а также холістическая парадигма, формирующая категориальный силіогізм интеллектуализации управления холістическим развитием предприятий. Под этим следует понимать процесс целенаправленного и осмысленного влияния на объекты и системы, путем совершенствования качественных и количественных изменений, который: протекает под влиянием экзогенных и эндогенных факторов; направлен на усиление использования интеллектуально-знаниевых активов предприятий; использует информационно-коммуникационные технологии. Этот процесс вырабатывает новые подходы к управлению с целью достижения целей и максимизации результатов деятельности предприятия, обеспечения эффективного функционирования и развития.

Ключевые слова: интеллектуализация, управление предприятиями, развитие предприятия, холістическая парадигма, интеллектуализация управления холістическим развитием предприятий.

Рис.: 5. **Табл.:** 3. **Библ.:** 34.

Чобіток Вікторія Іванівна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики и организации деятельности субъектов хозяйствования, Украинская инженерно-педагогическая академия (ул. Университетская, 16, Харьков, 61003, Украина)

E-mail: vika_chobitok@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5272-388X>

Chobitok V. I. Intellectualization of the Management of Holistic Development of Enterprises: the Categorical Syllogism

The article is aimed at forming a categorical syllogism of intellectualization of the management of holistic development of enterprises in modern conditions. It is defined that at the present stage of development there is a problem of intellectualization of the management of holistic development of enterprises, adapting to changes in both the exogenous and the endogenous factors. To address this problem a deterministic optimization apparatus was used. However, it does not take into account the turbulent influence of the external environment, which does not allow to find the best solutions. In this regard, it is necessary that the instrumentarium of intellectualization be used to improve efficiency of the management of holistic development of enterprises and to ensure adaptation to random situations. The carried out research analyzed the scientific directions related to intellectualization, management and development of enterprises, as well as the holistic paradigm that forms the categorical syllogism of intellectualization of the management of holistic enterprises. By this one should understand the process of purposeful and meaningful influence on objects and systems, by means of improving both the qualitative and the quantitative changes, which proceeds under the influence of both the exogenous and the endogenous factors; is directed to increase the use of intellectual and knowledgeable assets of enterprises; uses information-communication technologies. This process develops new approaches to management in order to achieve goals and maximize the enterprise's performance, ensuring efficient operation and development of the latter.

Keywords: intellectualization, management of enterprises, enterprise development, holistic paradigm, intellectualization of the management of holistic development of enterprises.

Fig.: 5. **Tabl.:** 3. **Bibl.:** 34.

Chobitok Viktoriia I. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Business Entities, Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy (16 Universytetska Str., Kharkiv, 61003, Ukraine)

E-mail: vika_chobitok@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5272-388X>

На сучасному етапі розвитку виникає проблема інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств, які адаптуються до змін екзогенних та ендогенних факторів. Для вирішення цієї проблеми використовувався апарат детермінованої оптимізації. Проте в ньому не враховується турбулентний вплив зовнішнього середовища, що не дозволяє знаходити оптимальні рішення. У зв'язку з цим, для підвищення ефективності управління холістичним розвитком підприємств і забезпечення адаптації до випадкових ситуацій, необхідно використовувати інструментарій інтелектуалізації.

При вирішенні задач оптимізації широке поширення отримали завдання з інтелектуалізації управління холістичним розвитком зі стратегічними напрямками, що дозволяють адаптивно коригувати прийняті управлінські рішення та визначати режим функціонування за допомогою взаємозв'язку поетапних керуючих рішень у непередбачуваних ситуаціях. У зв'язку з розповсюдженням інноваційних технологій в управлінні та об'єктивним перетворенням інформації в знання відбувся перехід від автоматизованих систем управління виробництвом до інтелектуальних систем управління.

Аналіз публікацій щодо формування категоріального силогізму інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств свідчить про те, що ці питання розглядаються як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями, такими як Акофф Р. [2], Андрушків Б. [5], Кузьмін О. [5; 22], Кісь С. [20], Прохорова В. [28] та багатьма іншими.

Проте питання формування категоріального силогізму інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств є актуальним і потребують подальшого дослідження.

Мета статті – формування категоріального силогізму інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств у сучасних умовах.

У новому часовому просторі головним джерелом розвитку підприємств стають знання, які в новій економіці виступають реальною продуктивною силою. Здатність активно застосовувати знання є основним напрямом економічної переваги, а джерелом інтелектуальних знань є люди.

Зараз ще існує дисонанс між трудовим внеском і заохоченням, тобто між власністю на нові засоби виробництва (знання) та власністю на блага, що розподіляються відповідно до старої системи економічних і суспільних відносин. Але ситуація поступово змінюється, і розвиток нової економіки неминуче веде до перерозподілу якщо не формальної, то реальної економічної влади.

Зростання добробуту та нові можливості можуть бути забезпечені на основі розгортання системи, що стимулює розвиток підприємств і забезпечує функціонування інтелектуального капіталу та нематеріальних активів.

Аналіз економічної сутності поняття «інтелектуалізація» наведено в *табл. 1*.

Отже, за результатами аналізу економічної сутності поняття «інтелектуалізація» можна навести авторське визначення цього поняття – це процес, спрямований на посилення використання інтелектуально-знанневих активів підприємств, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для продукування нових підходів в управлінні розвитком підприємств.

Інтелектуалізація є рушійною силою розвитку підприємств (*рис. 1*).

Аналіз економічної сутності поняття «інтелектуалізація»

Автор, джерело	Визначення, запропоноване автором
Академічний тлумачний словник [1]	Проникання інтелектуалізму в життя людей, насичення його розумовою діяльністю
Бриль І. [7]	Визначення переважної ролі знань та інформації, пізнання, навчання, підтримка нових підходів до прийняття рішень, умов і засобів інтелектуальної діяльності (праці), генерування актуальних знань для вдосконалення виробництва, організаційної структури та системи управління
Вікіпедія [34]	Онтогенетичний процес насичення елементів менеджменту інтелектуально-знанцевими активами, стимулювання інтелектуальної активності й незалежного мислення персоналу та застосування передових інформаційно-комунікаційних технологій з метою набуття нових властивостей системою, виражених у її структурі, нормах управління та категоріях менеджменту
Кісь С. [20]	Наслідок процесу одержання та використання інформації, за умови, що цей процес супроводжується пристосуванням або творчим осмисленням підходів до управління підприємством, які адекватні вимогам зовнішнього середовища та інтелектуалізованому розвитку суб'єкта господарювання в цьому середовищі
Поляков М. [27]	Посилення функцій творчого характеру (наприклад, із розробки інновацій), переорієнтація на нові види діяльності (пов'язані зі сферою НДДКР, проектуванням, дизайном, обробкою даних), підвищення інноваційності, активна взаємодія з університетами

При формуванні ефективної системи управління підприємством необхідно охоплювати всі сфери життєдіяльності підприємства, всі організаційні одиниці та бізнес-процеси. Плани необхідно складати з урахуванням довгострокових цілей, а оперативне управління – вести відповідно до тактичних і стратегічних планів, своєчасно здійснюючи їх адаптивне коригування відповідно до змін [6; 9; 13; 19; 23].

Особливістю ефективної системи управління підприємством є орієнтація на персонал, залучення його на стадіях розробки та становлення моделі управління, мотивація та зацікавленість, просування, контроль тощо.

Розробка та впровадження ефективної системи управління підприємством є складним і багатограним процесом, що вимагає достатнього часу й участі різних фахівців-управлінців. Потребує уваги і вже впроваджена система – своєчасність адаптивного коригування, узгодження поточних цілей і дій, мотивація персоналу на результат тощо.

Аналіз економічної сутності поняття «управління підприємствами» наведено в *табл. 2*.

Отже, за результатами аналізу економічної сутності поняття «управління підприємствами» можна навести авторське визначення цього поняття – це процес цілеспрямованого та осмисленого впливу на об'єкти та системи за допомогою планування, організації, мотивації та контролю, з метою досягнення цілей і максимізації результатів діяльності підприємства, забезпечення його ефективного функціонування та розвитку.

Економічне та результативне вимірювання ефективності управління підприємством на стратегічному і тактичному рівнях наведено на *рис. 2*.

У сучасних умовах успішна діяльність підприємства можлива за умови володіння своєчасною та достовірною інформацією, що дозволяє керівництву приймати оптимальні управлінські рішення щодо сталого розвитку підприємств. Це обумовлює необхідність розробки оптимальних управлінських рішень, адаптованих до складних господарських умов, як інструменту для сталого розвитку та ефективності управління підприємствами.

Аналіз економічної сутності поняття «розвиток підприємства» наведено в *табл. 3*.

Отже, за результатами аналізу економічної сутності поняття «розвиток підприємства» можна навести авторське визначення цього поняття – це цілеспрямований процес удосконалення якісних і кількісних змін під впливом екзогенних і ендогенних факторів, за рахунок використання наявних і прихованих потенційних (виробничих, технологічних, фінансових, людських, інтелектуальних, інформаційних тощо) можливостей для формування ефективної платформи діяльності підприємства.

Змістовну характеристику сутності поняття «розвиток підприємства» наведено на *рис. 3*.

Підприємство, засноване на холістичній парадигмі, зможе досягти багато чого: буде менше конкуренції та більше співпраці, менше порушень трудової етики та більше злиття роботи з грою і навчанням, більше терпимості до різномудства й експериментаторства, усвідомлення можливостей, що заохочують до досягнення цілей.

Холістична парадигма тісно пов'язана із системним підходом до управління підприємством.

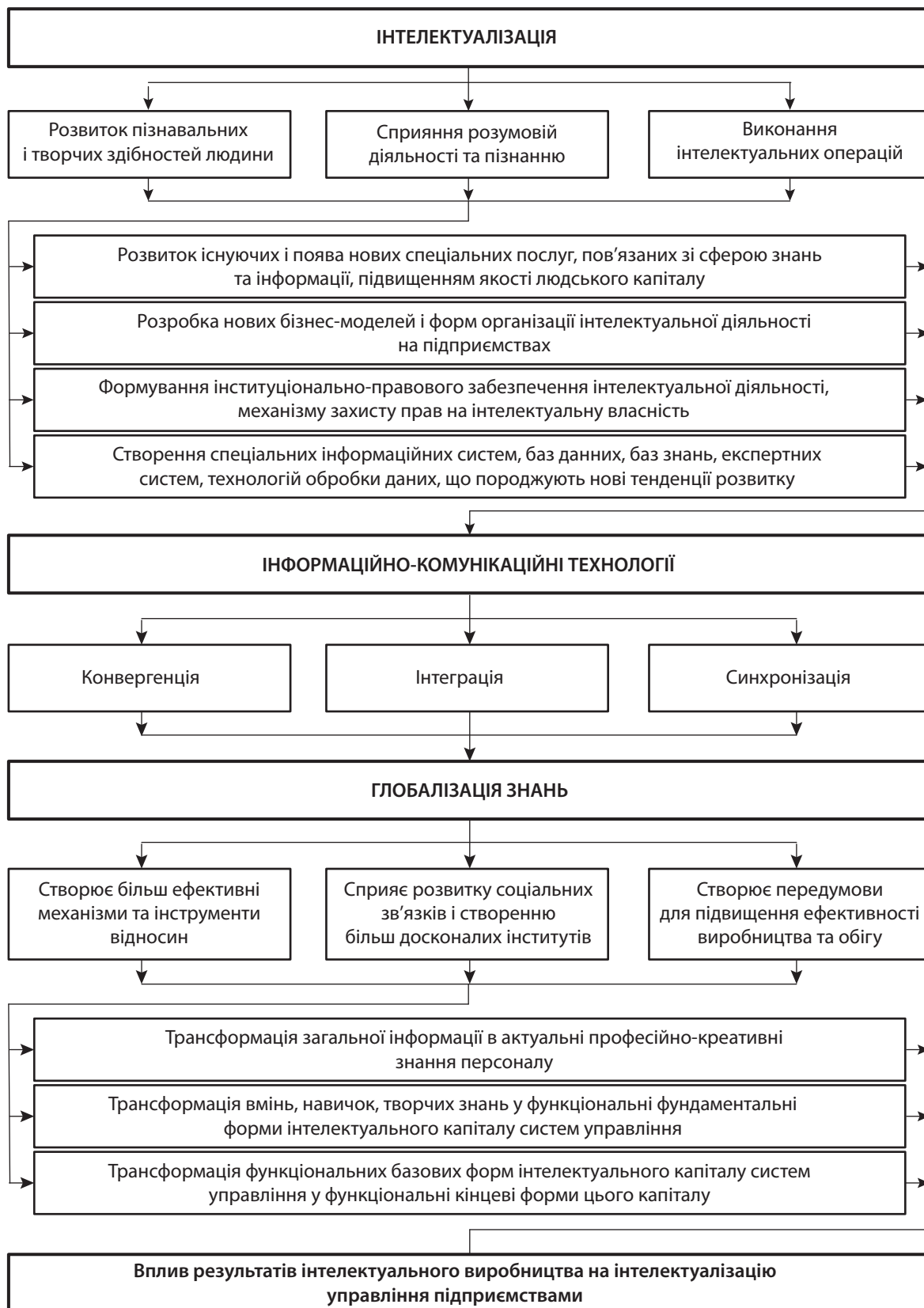

Рис. 1. Механізм впливу результатів інтелектуального виробництва на інтелектуалізацію управління підприємствами

Аналіз економічної сутності поняття «управління підприємствами»

Автор(-и), джерело	Визначення, запропоноване автором
Академічний тлумачний словник [1]	Елемент, функція високоорганізованих, систем різної природи (біологічних, соціальних, технічних), що забезпечує збереження їх певної структури, підтримку діяльності, реалізацію їх програм і мети
Словопедія [33]	Процес цілеспрямованого впливу керуючої підсистеми або органу управління на керовану підсистему або об'єкт управління з метою забезпечення його ефективного функціонування та розвитку
Вікіпедія [34]	Цілеспрямований програмований чи довільний вплив на об'єкти задля досягнення кінцевої мети за допомогою процесорів, явищ, процесів, коли є з ними взаємодія в режимі детермінованої чи довільної програми/регламенту
Економічний словник [15]	Процес впливу на діяльність окремого працівника, групи чи організації з метою досягнення максимальних результатів (акцент на такому елементі управлінської діяльності, як вплив, і на його цільовій спрямованості)
Амбарцумов А., Стерліков Ф. [3]	Функція організаційних систем, що забезпечує збереження певної структури, збереження та підтримання режиму діяльності, реалізацію програми, цілей діяльності
Андрушків Б., Кузьмін О. [5]	Цілеспрямована дія на об'єкт з метою змінити його стан або поведінку у зв'язку зі зміною обставин
Вечканов Г. [10]	Елемент, функція організаційних систем, що забезпечує збереження певної структури, дотримання режиму діяльності, реалізації програми, цілей діяльності. Управління складається з двох основних компонентів: уміння організувати, включаючи здатність делегувати повноваження, і підприємницької інтуїції
Друкер П. [14]	Особливий вид діяльності, що перетворює неорганізований натовп в ефективну, цілеспрямовану та продуктивну групу
Жигалов В., Шимановська Л. [17]	Складний соціально-економічний процес. У широкому розумінні слова він означає вплив на процеси, об'єкти, системи з метою збереження їхньої сталості або переведення з одного стану в інший згідно з поставленими цілями
Мельтюхова Н. [24]	Функція організованих систем (біологічних, соціальних, технічних), яка забезпечує реалізацію мети та підтримку режиму діяльності, сталість і розвиток певних структурних елементів
Мескон М., Альберт М., Хедоурі Ф. [25]	Процес планування, організації, мотивації та контролю, необхідний для того, щоб сформулювати і досягти цілей організації
Радченко А. [29]	Вид діяльності, за допомогою якого суб'єкт управління впливає на об'єкт, яким управляє
Файоль А. [30]	Ієрархічно організована діяльність, завдяки якій визначається оптимальний спосіб групування робіт, розподіл повноважень і відповідальності на різних рівнях організації
Шатун В. [31]	Осмислений вплив людини на процеси, об'єкти, а також на людей для надання необхідної спрямованості їхній діяльності й одержання бажаного результату

Холізм (у широкому сенсі) – це позиція у філософії та науці щодо проблеми співвідношення частини та цілого, яка виходить із якісної своєрідності цілого по відношенню до його частин [1; 12; 15; 34].

З холістичної точки зору весь світ – це єдине ціле, і окремі явища й об'єкти, що виділяються людьми, мають сенс тільки як частина спільного [8; 11; 16; 31].

Принципи холістичної парадигми управління розвитком підприємства наведено на *рис. 4*.

На основі проведеного дослідження запропоновано категоріальний силігізм інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств, що наведено на *рис. 5*.

Отже, результати формування категоріального силігізму свідчать про те, що під *інтелектуалізацією управління холістичним розвитком підприємств*

можна розуміти процес цілеспрямованого та осмисленого впливу на об'єкти та системи шляхом вдосконалення якісних і кількісних змін, під впливом екзогенних і ендогенних факторів, спрямований на посилення використання інтелектуально-знанневих активів підприємств, із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, для продукування нових підходів до управління, з метою досягнення цілей і максимізації результатів діяльності підприємства, забезпечення ефективного функціонування та розвитку.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження проаналізовано наукові напрямки, пов'язані з інтелектуалізацією управління підприємствами, розвитком підприємств і холістичної парадигми, що формують

Рис. 2. Економічне та результативне вимірювання ефективності управління підприємством на стратегічному і тактичному рівнях

Таблиця 3

Аналіз економічної сутності поняття «розвиток підприємства»

Автор(-и), джерело	Визначення, запропоноване автором
Андрійчук В. [4]	Незворотні, цілеспрямовані та закономірні зміни господарської системи, послідовність переходу її з одного стану в якісно інший на основі вдосконалення техніки, технології та організації праці, впровадження новацій в управлінні
Академічний тлумачний словник [1]	Процес, унаслідок якого відбувається зміна якості чого-небудь, перехід від одного якісного стану до іншого
Плугіна Ю. [26]	Якісні перетворення в діяльності підприємства за рахунок змін кількісних і структурних характеристик техніко-технологічних, організаційно-комунікаційних, фінансово-економічних ресурсів на основі ефективного використання інтелектуально-кадрових ресурсів та інформаційних технологій
Кузьмін О., Мельник О. [22]	Розвиток кожної організації має циклічний характер, тобто проходить через певні стадії життєвого циклу, що визначають особливості виробничо-господарської, інвестиційної, фінансової та інших видів діяльності
Мескон М., Альберт М., Хедоурі Ф. [25]	Довгострокова програма вдосконалення можливостей вирішувати різні проблеми та здібностей до відновлення, особливо шляхом підвищення ефективності управління культурою організації
Забродський В., Кизим М. [18]	Процес переходу економіко-виробничої системи в новий, більш якісний стан шляхом нагромадження кількісного потенціалу, зміни й ускладнення структури і складу, наслідком чого є підвищення її здатності чинити опір руйнівному впливу зовнішнього середовища та ефективність функціонування
Коротков Е. [21]	Сукупність змін, які ведуть до появи нової якості та зміцнення життєвості системи, її здатність чинити опір руйнівним силам зовнішнього середовища
Акоф Р. [2]	Покращення технологічної оснащеності виробництва, підвищення кваліфікації працівників, зміна принципів та механізмів управління тощо

категоріальний силогізм інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств. Під цим силогізмом можна розуміти процес цілеспрямованого та осмисленого впливу на об'єкти та системи шляхом вдосконалення якісних і кількісних змін, під впливом екзогенних і ендогенних факторів, спрямований на

посилення використання інтелектуально-знанневих активів підприємств, із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, для продукування нових підходів до управління, з метою досягнення цілей і максимізації результатів діяльності підприємства, забезпечення ефективного функціонування та розвитку.

Рис. 3. Змістова характеристика сутності поняття «розвиток підприємства»

Для вирішення цієї проблеми використовувався апарат детермінованої оптимізації, в якому враховується турбулентний вплив зовнішнього середовища, що дозволяє знаходити оптимальні управлінські рішення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Академічний тлумачний словник (1970–1980). URL: <http://sum.in.ua>
2. Акофф Р. Планирование будущего корпорации / пер. с англ. ; под ред. В. И. Данилова-Данильяна. М. : Прогрес, 1985. 328 с.
3. Амбарцумов А. А., Стерликов Ф. Ф. 1000 терминов рыночной экономики : справочное учебное пособие. М. : Крон-Пресс, 1993. 2 с.
4. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. Київ : КНЕУ, 2013. 779 с.
5. Андрушків Б. М., Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: монографія. Львів : Світ, 1995. 296 с.
6. Бир С. Кибернетика и управление производством. 2-е изд. М. : Наука, 1965. 392 с.
7. Бриль І. В. Визначення мотиваційних переваг інтелектуалізації підприємств базових галузей промисловості. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 1. С. 142–150. DOI: 10.12958/1817-3772-2019-1(55)-142-150
8. Бункина М. К., Семенов В. А. Экономика и психология. На перекрестке наук. М. : Дело и Сервис, 1998. 400 с.
9. Верера С. А. Поведінкова економіка – особлива галузь економічної теорії. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. № 2. С. 4–16.
10. Вечканов Г. С. Экономическая теория : учебник для вузов. 4-е изд. СПб. : Питер, 2019. 512 с.
11. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2010. 488 с.
12. Глушков В. М. Кибернетика. Вопросы теории и практики. М. : Наука, 1986. 488 с.
13. Горбонос Ф. В., Черевко Г. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А. О. Економіка підприємств : підручник. Київ : Знання, 2010. 463 с.
14. Друкер П. Ф. Рынок: как выйти в лидеры. Практика и принципы. М. : Book Chamber International, 1992. 354 с.
15. Економічний словник / укл. : Завадський Й. С., Осовська Т. В., Юшкевич О. О. Київ : Кондор, 2006. 356 с.
16. Енциклопедія сучасної України. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=12399
17. Жигалов В. Т., Шимановська Л. М. Основи менеджменту і управлінської діяльності. Київ : Вища школа, 1994. 223 с.
18. Забродский В. А., Кизим Н. А. Развитие крупномасштабных экономико-производственных систем. Харьков : ИД «Бизнес Информ», 2000. 72 с.
19. Капленко Г. В. Формування економічної поведінки підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01. Львів, 2005. 20 с.
20. Кісь С. Я. Інтелектуалізація діяльності підприємства: основні визначення і поняття. *Молодий вчений*. 2015. № 3. Ч. 1. С. 72–76.

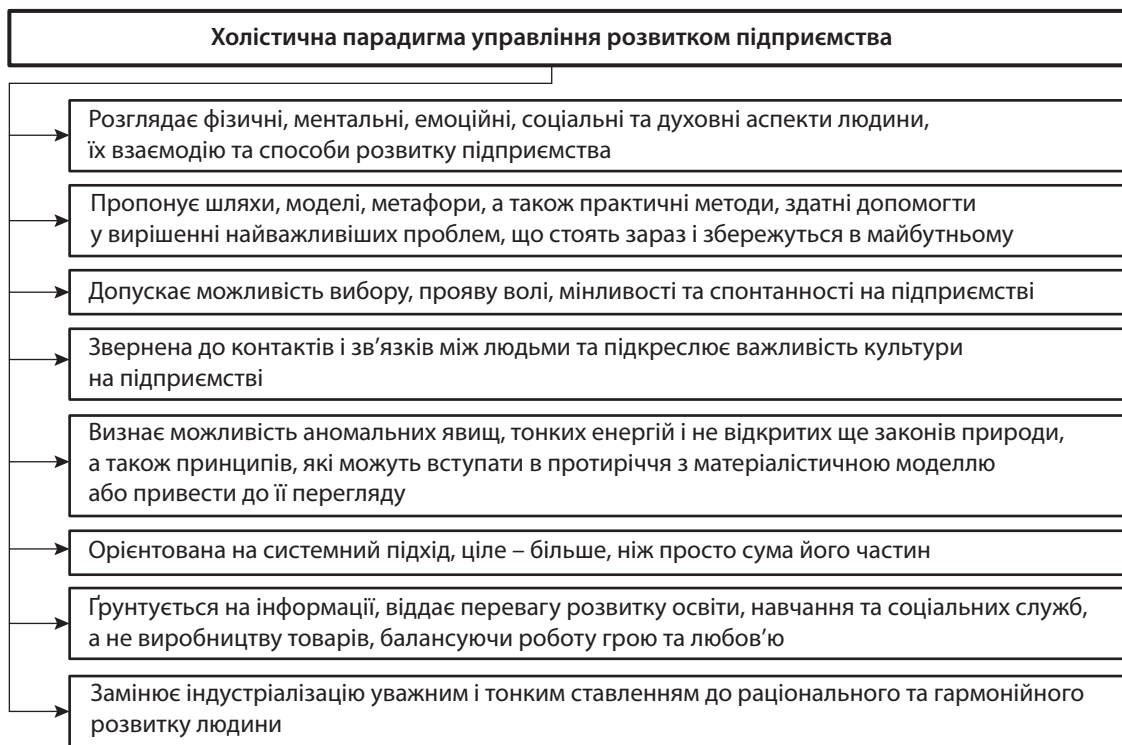

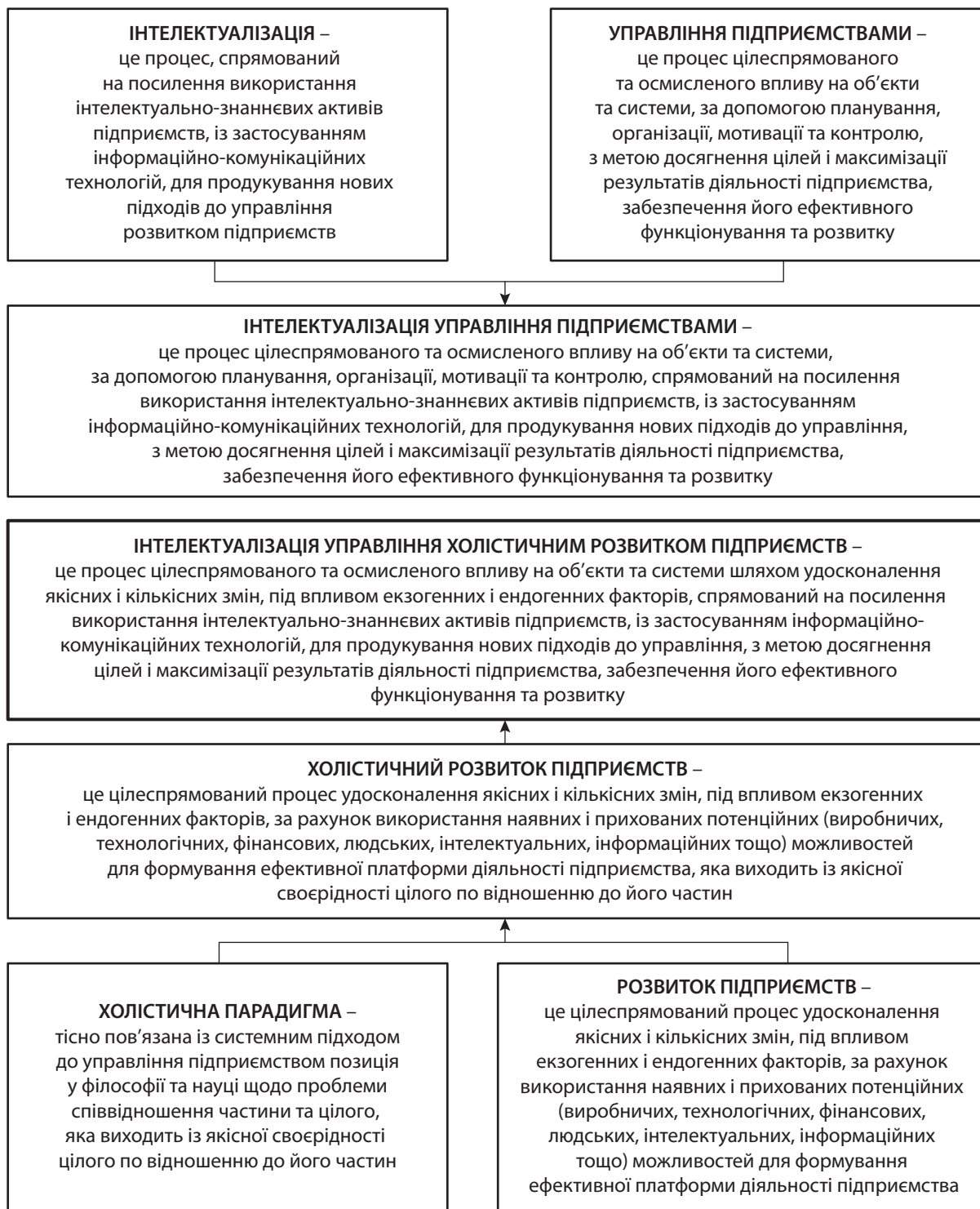
Рис. 4. Принципи холістичної парадигми управління розвитком підприємства

21. Коротков Э. М. Концепция менеджмента : учеб. пособие. М. : ДеКА, 1997. 4 с.
22. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту : підручник. Київ : Академвидав, 2003. 416 с.
23. Ложкін Г. В., Спасенніков В. В., Комаровська В. Л. Економічна психологія : навч. посіб. Київ : ВД «Професіонал», 2004. 4 с.
24. Мельтюхова Н. М. Державне управління як єдність діяльності та відносин : монографія. Харків : Магістр, 2010. 204 с.
25. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. М. Основи менеджмента. 3-е изд. М. : Вільямс, 2015. 665 с.
26. Плуґіна Ю. А. Інтелектуальний розвиток: сутність поняття. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2011. № 36. С. 193–196.
27. Поляков М. В. Сутність та прояви інтелектуалізації світогосподарського розвитку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 13. С. 84–88. URL: <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/18.pdf>
28. Прохорова В. В., Проценко В. М., Чобіток В. І. Формування конкурентної стратегії підприємств на засадах інноваційно-спрямованого інвестування : монографія. Харків : УІПА, 2015. 291 с.
29. Радченко А. И. Основы государственного и муниципального управления: системный подход : учебник. 3-е изд., перераб. и доп. М. : ИКЦ «Март»; Ростов-на-Дону : ИЦ «Март», 2007. 608 с.
30. Файоль А. Общее и промышленное управление. М. : Республика, 1992. 349 с.
31. Шатун В. Т. Кризи у системі державного управління. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Серія «Державне управління»*. 2013. Т. 226. Вип. 214. С. 20–24.
32. Шибаева Н. В. Особливості економічної поведінки суб'єктів господарювання в умовах ринкової трансформації економіки : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.01.01. Харків, 2002. 16 с.
33. Інтелектуалізація праці // Словopedia. URL: <http://slovopedia.org.ua/38/53383/380192.html>
34. Інтелектуалізація менеджменту // Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Інтелектуалізація_менеджменту

REFERENCES

- “Akademichniy tlumachnyi slovnyk (1970-1980)” [Academic Interpretive Dictionary (1970-1980)]. <http://sum.in.ua>
- Akoff, R. *Planirovaniye budushchego korporatsii* [Creating the Corporate Future]. Moscow: Progres, 1985.
- Ambartsumov, A. A., and Sterlikov, F. F. *1000 terminov rynochnoy ekonomiki : spravochnoye uchebnoye posobiye* [1000 Terms of a Market Economy: a Reference Tutorial]. Moscow: Kron-Press, 1993.
- Andriichuk, V. H. *Ekonomika pidpriyemstv ahropromyslovo-ho kompleksu* [Economy of Enterprises of Agro-industrial Complex]. Kyiv: KNEU, 2013.
- Andrushkiv, B. M., and Kuzmin, O. Ye. *Osnovy menezhmentu* [Fundamentals of Management]. Lviv: Svit, 1995.
- Bir, S. *Kibernetika i upravleniye proizvodstvom* [Cybernetics and Production Management]. Moscow: Nauka, 1965.
- Bryl, I. V. “Vyznachennia motyvatsiinykh perevah intelektualizatsii pidpriyemstv bazovykh haluzei promyslovosti” [Definition Motivation Preferences of Intellectualization in Basic Industry Enterprises]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, no. 1 (2019): 142-150. DOI: 10.12958/1817-3772-2019-1(55)-142-150
- Bunkina, M. K., and Semenov, V. A. *Ekonomika i psikhologiya. Na perekrestke nauk* [Economics and Psychology. At the Crossroads of Science]. Moscow: Delo i Servis, 1998.

Рис. 5. Категоріальний силіогізм інтелектуалізації управління холістичним розвитком підприємств

Druker, P. F. *Rynok: kak vytyti v lidery. Praktika i printsipy* [Market: How to Become a Leader. Practice and Principles]. Moscow: Book Chamber International, 1992.

“Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy” [Encyclopedia of Modern Ukraine]. http://esu.com.ua/search_articles.php?id=12399

Fayol, A. *Obshcheye i promyshlennoye upravleniye* [General and Industrial Management]. Moscow: Respublika, 1992.

Glushkov, V. M. *Kibernetika. Voprosy teorii i praktiki* [Cybernetics. Questions of Theory and Practice]. Moscow: Nauka, 1986.

Hetman, O. O., and Shapoval, V. M. *Ekonomika pidpriemstva* [Business Economics]. Kyiv: TsUL, 2010.

Horbonos, F. V. et al. *Ekonomika pidpriemstv* [Business Economy]. Kyiv: Znannia, 2010.

“Intelektualizatsiia menedzhmentu” [Management Intellectualization]. Vikipediia. https://uk.wikipedia.org/wiki/Інтелектуалізація_менеджменту

“Intelektualizatsiia pratsi” [Labor Intellectualization]. Slovopectiia. <http://slovopedia.org.ua/38/53383/380192.html>

- Kaplenko, H. V. "Formuvannia ekonomichnoi povedinky pidpriemstv" [Formation of Economic Behavior of Enterprises]: *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.06.01, 2005.
- Kis, S. Ya. "Intelektualizatsiia diialnosti pidpriemstva: osnovni vyznachennia i poniattia" [Intellectualization of Activity of the Enterprise: Main Definitions and Concepts]. *Molodyi vchenyi*, vol. 1, no. 3 (2015): 72-76.
- Korotkov, E. M. *Kontseptsiiia menedzhmenta* [Management Concept]. Moscow: DeKA, 1997.
- Kuzmin, O. Ye., and Melnyk, O. H. *Osnovy menedzhmentu* [Fundamentals of Management]. Kyiv: Akademvydav, 2003.
- Lozhkin, H. V., Spasiennikov, V. V., and Komarovska, V. L. *Ekonomichna psykholohiia* [Economic Psychology]. Kyiv: VD «Profesional», 2004.
- Meltiukhova, N. M. *Derzhavne upravlinnia yak yednist diialnosti ta vidnosyn* [Public Administration as a Unity of Activity and Relations]. Kharkiv: Mahistr, 2010.
- Meskon, M., Albert, M., and Khedouri, F. M. *Osnovy menedzhmenta* [Fundamentals of Management]. Moscow: Vilyams, 2015.
- Pluhina, Yu. A. "Intelektualnyi rozvytok: sutnist poniattia" [Intellectual Development: the Essence of the Concept]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, no. 36 (2011): 193-196.
- Poliakov, M. V. "Sutnist ta proiavy intelektualizatsii svitohospodarskoho rozvytku" [The Nature and Practical Aspects of Intellectualization in the Global Economic Development]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. 2016. <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/18.pdf>
- Prokhorova, V. V., Protsenko, V. M., and Chobitok, V. I. *Formuvannia konkurentnoi stratehii pidpriemstv na zasadakh innovatsiino-spriamovanoho investuvannia* [Formation of Competitive Strategy of Enterprises on the Basis of Innovation-oriented Investment]. Kharkiv: UIPA, 2015.
- Radchenko, A. I. *Osnovy gosudarstvennogo i munitsipalnogo upravleniya: sistemnyy podkhod* [Fundamentals of State and Municipal Government: a Systematic Approach]. Moscow: IKTs «Mart»; Rostov-na-Donu : ITS «MarT», 2007.
- Shatun, V. T. "Kryzy u systemi derzhavnoho upravlinnia" [Crises in the State Control System]. *Naukovi pratsi [Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly]. Seriia «Derzhavne upravlinnia»*, vol. 226, no. 214 (2013): 20-24.
- Shybaieva, N. V. "Osoblyvosti ekonomichnoi povedinky subiektiv hospodariuvannia v umovakh rynkovoï transformatsii ekonomiky" [Features of Economic Behavior of Economic Entities in Conditions of Market Transformation of the Economy]: *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.01.01, 2002.
- Vechkanov, G. S. *Ekonomicheskaya teoriya* [Economic Theory]. St. Petersburg: Piter, 2019.
- Vehera, S. A. "Povedinkova ekonomika - osoblyva haluz ekonomichnoi teorii" [Behavioral Economics is a Particular Area of Economic Theory]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 2 (2004): 4-16.
- Zabrodskiy, V. A., and Kizim, N. A. *Razvitiye krupnomasshtabnykh ekonomiko-proizvodstvennykh sistem* [The Development of Large-scale Economic Production Systems]. Kharkiv: ID «Biznes Inform», 2000.
- Zavadskiy, I. S., Osovskaya, T. V., and Yushkevych, O. O. *Ekonomichnyi slovnyk* [Economic Dictionary]. Kyiv: Kondor, 2006.
- Zhyhalov, V. T., and Shymanovska, L. M. *Osnovy menedzhmentu i upravlinskoï diialnosti* [Fundamentals of Management and Administrative Activity]. Kyiv: Vyshcha shkola, 1994.